

➔ FAKTAARK OM ÆGGESTOKKRÆFT

Hvad er æggestokkræft?

ENGAGE udgiver en serie af faktaark for at øge opmærksomheden på underlivskræft og for at støtte lokale/nationale netværk i deres arbejde.

- Æggestokkræft forårsager flere dødsfald end nogen anden kræftform i de kvindelige kønsorganer.¹ Fem års overlevelsen falder signifikant, når diagnosen stilles i de senere stadier af sygdommen.²
- Risikoen for at udvikle æggestokkræft øges hos kvinder med særlige, arvelige, genetiske abnormiteter. Op til **40%** af kvinderne med en BRCA-mutation, en genetisk abnormitet, vil udvikle æggestokkekræft, mens **1.4% af kvinderne** i den almindelige befolkning er i fare for at udvikle æggestokkræft.³

“Æggestokkræft forårsager flere dødsfald end nogen anden gynækologisk kræftform. Hvert år dør 42.700 kvinder i Europa på grund af æggestokkræft.⁴ Ingen screeningsprogrammer har hidtil vist sig at være effektive for kræft i æggestokkene.”

ENGAGE (the European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups) er et netværk for alle patientforeninger/-netværk, der beskæftiger sig med gynækologisk kræft, især æggestokkræft, livmoderkræft, livmoderhalskræft, kræft i de ydre kønsorganer samt sjældne kræftformer. ENGAGE blev etableret i 2012 af ESGO.

“Symptomerne på æggestokkræft er vage og ukarakteristiske og kan tilskrives andre mindre alvorlige sygdomme.⁵ Derfor diagnosticeres tilfældene ofte i de sene stadier, hvor overlevelsesraten er meget lav.² Imidlertid har definitionerne på de anbefalede behandlingsformer (hvad angår kirurgi og kemoterapi), og hvordan man kombinerer dem, ført til en forbedret 5-års overlevelse i de seneste 35 år.⁶”

References:

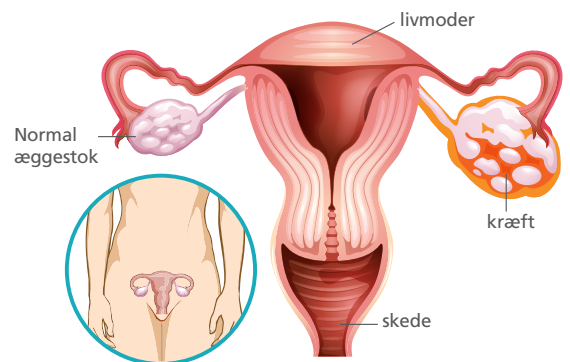
1. Permuth-Wey J, Sellers TA. Epidemiology of ovarian cancer. Methods Mol Biol. 2009;472:413-37. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19107446>. Last Accessed 26 August 2014.
2. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
3. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer mortality statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
6. NIH Cancer Stat Facts: ovarian cancer, 2014

ÆGGESTOKKRÆFT

Hvad er æggestokkræft?

Æggestokkræft er en alvorlig, livstruende sygdom, og er den 7. mest almindelige, diagnosticerede kræftsygdom hos kvinder over hele verden.¹ I Europa er æggestokkræft den 6. mest almindelige kræftsygdom blandt kvinder med mere end 65.000 tilfælde i 2012.²

Den høje dødelighed, der er forbundet med æggestokkræft, skyldes, at sygdommen ofte diagnosticeres i et fremskredent stadium, og med sygdommen i et fremskredent stadium har patienten en dårlig prognose.

Hvad betyder de forskellige stadier i æggestokkræft?

Kræftens stadium fortæller lægen, hvor meget kræften er vokset, og om den har spredt sig. Der er udviklet et stadiesystem for æggestokkræft med stadierne ét til fire.³

STADIE 1

Kræften er kun i æggestokkene.

STADIE 2

Kræften er vokset uden for æggestokkene og vokser i det område, der er omgivet af hofteskålene (bækkenet).

STADIE 3

Kræften har spredt sig til bughulen.

STADIE 4

Kræften har spredt sig til andre organer i kroppen i en vis afstand fra æggestokkene, f.eks. leveren eller lungerne.

Hvad er symptomerne på æggestokkræft?

Symptomerne på æggestokkræft omfatter:⁴

- Vedvarende smerter i bækkenet og maven
- Øget omfang af maven/vedvarende oppustet mave – ikke oppustethed, som kommer og går
- Besvær med at spise og en fornemmelse af hurtigt at blive mæt
- Øget tissetrang og/eller hyppig vandlandning

Da symptomerne på æggestokkræft er ukarakteristiske og kan skyldes andre tilstande, f.eks. irritable tyktarmssyndrom (IBS), bliver ca. 60 % af patienterne diagnosticeret i et fremskredent stadium (stadium III eller IV), hvilket stærkt reducerer muligheden for en vellykket behandling.⁵

High-grade serøs karcinom er den mest almindelige form for æggestokkræft. Ca. 70 % af alle tilfælde af æggestokkræft er serøs, som er den mest aggressive form, men også den form, der er mest følsom over for behandling.⁶ Op til 90 % af alle æggestokkræfttilfælde i stadium III-IV er high-grade serøs karcinom.

Hvad er risikofaktorerne for at få æggestokkræft?

Risikoen for at udvikle æggestokkræft er påvirket af flere faktorer, herunder alder, livsstil, antal fødsler og familiehistorik. Risikoen for at udvikle æggestokkræft er stærkt øget hos kvinder med særlige, nedarvede, genetiske forandringer, som f.eks. mutationer i BRCA1- eller BRCA2-generne,⁸ eller andre ændringer i den genetiske profil, som forøger risikoen for at udvikle æggestokkræft, men også øger sensitiviteten over for kemoterapi med platinforbindelser og andre nye lægemidler rettet mod disse ændringer. I befolkningen som helhed vil 1,4 % af kvinderne blive diagnosticeret med æggestokkræft,¹⁰ mens mutationer i ovennævnte gener tegner sig for 20 % af tilfældene af æggestokkræft.⁷

Hvordan bliver æggestokkræft diagnosticeret?

Der er for tiden ingen pålidelig screeningsmetode til at opspore æggestokkræft, og symptomerne går ofte ubemærket hen. For at diagnosticere æggestokkræft kan der foretages flere forskellige undersøgelser, herunder blodprøven CA125, som måler mængden af et bestemt protein, der produceres af nogle former for æggestokkræft, samt scanninger f.eks. ultralydsscanning og CT-scanning.⁸ Den endelige diagnose stilles ved at tage en vævsbiopsi af de mistænkelige læsioner.

Hvordan behandles æggestokkræft?

Der er et væsentligt uopfyldt behov for nye behandlingsmuligheder til æggestokkræft, eftersom tumoren har en tendens til at vokse tilbage efter indledende respons på behandlingen i 70 % af tilfældene i stadie III-IV. Kirurgi og kemoterapi er de mest anvendte behandlingsformer. Generelt behandles kræft i æggestokkene, æggelederne og peritoneum på samme måde. Retningslinjer for den mest hensigtsmæssige indledende kirurgi og kemobehandling er blevet defineret på basis af de opnåede resultater gennem årene i store kliniske studier. Deres anvendelse kan forbedre resultaterne betragteligt - kvalificerede centre bruger dem. Nye klasser af behandling er blevet undersøgt, især til high-grade serøs karcinom, f.eks. antistoffer som bevacizumab samt parp-hæmmere, som er blevet godkendt til behandling af high-grade serøs karcinom med eller uden BRCA-mutationer. Genetisk testning er vigtig for at reducere risikoen for æggestokkræft i familien og til medicinsk behandling af patienterne.⁹

Yderligere oplysninger

- Cancer Research UK. Ovarian Cancer: www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/
- Target Ovarian Cancer: www.targetovariancancer.org.uk
- Ovacome: www.ovacome.org.uk/
- European Cancer Observatory: <http://eu-cancer.iarc.fr>
- EURO CARE: www.eurocare.it
- ENGAGE: <http://esgo.org/ENGAGE>
- Women's silent cancers - The state of gynaecological cancers in Europe. Updated September 2013: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/resources.aspx>
- ENGAGE network members: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/NetworkMembers.aspx>
- ESGO: <http://esgo.org>

References:

1. WHO Globocan 2012. Population Fact Sheet. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx. Last accessed: 20 August 2014.
2. Ferlay J, et al. Eur J Cancer 2013;49:1374-403
3. Cancer Research UK. Stages of ovarian cancer. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/treatment/stages-of-ovarian-cancer>. Last Accessed 20 August 2014.
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/about/ovarian-cancer-symptoms>. Last Accessed 20 August 2014.
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
6. Mc Cluggage WG et al. Data set for reporting of ovary, fallopian tube and primary peritoneal carcinoma: recommendations from the ICCR Modern Pathol 2015; 28:1101-1122.
7. The Cancer Genome Atlas Research Network: Integrated genomic analysis of ovarian carcinoma - Nature 2011; 474:609-615.
8. Cancer Research UK. Ovarian cancer tests. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/diagnosis/ovarian-cancer-tests>. Last Accessed 20 August 2014.
9. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014

Anerkendelse og kontakt

ENGAGE vil gerne takke medlemmerne af ENGAGE Executive Group for deres konstante tilgængelighed og for deres arbejde med at opdatere dette faktaark.

ENGAGE ønsker ligeledes at takke KIU – patientforeningen Kræft i underlivet for oversættelsen af dette faktaark til dansk - og prof. Karina Dahl Steffensen for klinikerens gennemgang af samme faktaark.

Kontaktoplysninger til KIU:

Hjemmeside: www.kiuonline.dk

Kontakt: formand@kiuonline.dk

Facebook: <https://www.facebook.com/KIUPatientforeningen/>

Kontaktoplysninger til ENGAGE:

Hjemmeside: <https://engage.esgo.org/>

Kontakt: engage@esgo.org

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/155472521534076/about/>